Suomen Perimistoimistojen Liitto ry:n (SPL) lisälausunto eduskunnan talousvaliokunnalle koskien hallituksen esitystä eduskunnalle luotonostajia ja luotonhallinnoijia koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi arvopaperi-markkinalain 7 luvun 5 §:n muuttamisesta (HE 208/2024 vp) voimaantuloaikaa koskevista kysymyksistä

SPL haluaa mahdollistaa järjestelemättömien luottojen markkinan häiriöttömän jatkumisen

SPL toimittaa pyynnöstä tämän lisälausuman talousvaliokunnalle sen vuoksi, että SPL sai 12.3.2025 valtiovarainministeriöltä tiedon, ettei lainsäädäntöön tultaisi sisällyttämään toimilupaan liittyviä siirtymäsäännöksiä. Näin siitä huolimatta, että asiantuntijakuulemisissa siirtymäsäännösten välttämättömyydestä vaikutti SPL:n käsityksen mukaan vallitsevan yksimielisyys. Siirtymäsäännöksen puuttuminen tulee aiheuttamaan sen, että koko satojen miljoonien eurojen arvoinen järjestelemättömien luottojen markkina Suomessa pysähtyy täysin. Elinkeinovapauden turvaaminen säännöksillä sitä vastoin edistäisi järjestelemättömien luottojen jälkimarkkinoita ja mahdollistaisi markkinoiden häiriöttömän jatkumisen.

Ilman siirtymäsäännöstä voimaantulevalla lainsäädännöllä estetään Suomessa luotonhallinnointitoimintojen harjoittaminen lainvoimaantulon ja toimiluvan myöntämisen väliseltä ajalta. Ottaen huomioon Finanssivalvonnan käsittelyajat ja se, etteivät luotonhallinnoijat vielä konkreettisesti tiedä minkälaista selvitystä heiltä toimiluvan saamiseksi edellytetään ja kuinka nopeasti tarvittava selvitys esim. kansainvälisesti toimivien yhtiöiden ulkomaisista hallituksen jäsenistä saadaan, kyseinen aika voi venyä hyvinkin pitkäksi, jopa puolen vuoden pituiseksi. Järjestelemättömien luottojen markkina perustuu lähes poikkeuksetta kuluttajaluottoihin ja näin ollen edellyttää kaikilta toimijoilta uutta luotonhallinnointi-toimilupaa.

Suomessa järjestelemättömille luotoille on vakiintunut markkina ja saatavia myydään jatkuvasti. Pankit ja rahoituslaitokset myyvät luottoja kertakauppojen lisäksi usein myös jatkuvan kaupan periaatteella (= sovitut kriteerit täyttävät erääntyneet luotot myydään ennalta sovittuun hintaan kerran kuukaudessa pitkäaikaisella sopimuksella ostajan kanssa). Jos toimiluvan puuttumisesta aiheutuu päivienkin viive, on sillä suora vaikutus saatavakannan myyntiarvoon ja luottojen myyjät eivät saisi parasta mahdollista hintaa. Lisäksi riskinä on että luottojen ostaminen keskeytyy, jolloin pankit ja rahoituslaitokset joutuvat tekemään alaskirjauksia, joita ei ole sisällytetty heidän liiketoimintasuunnitelmiinsa. Pahimmillaan keskeytymisellä olisi vaikutusta myyjien vakavaraisuuteen.

Joka tapauksessa satojen miljoonien investoinnit markkinoilla keskeytyvät tai siirtyvät aiheuttaen merkittävää haittaa ja suoraa taloudellista vahinkoa luoton myyjille, ostajille ja toimilupaa odottaville luotonhallinnoijille. Samalla aiheutetaan epävarmuutta ja operatiivisia riskejä markkinoille. Mainehaitan ja epävarmuuden myötä Suomesta tulee vähemmän houkutteleva markkina sijoittajille ja vaikutukset voivat heijastua pitkälle tulevaisuuteen.

Esitettynä perusteena siirtymäsäännöksen puuttumiselle ovat uhkaavat EU-sanktiot voimaanpanon viivästymisestä. SPL haluaa tuoda esille kysymyksen siitä, onko tosiaan Komission/EU:n tavoitteiden mukaista, että viivästyksen myötä yhden toimialan liiketoiminta pysäytetään täysin. Kustannuksia voi aiheutua myös mahdollisista valtioon kohdistuvista vahingonkorvausvaatimuksista, jos elinkeinotoiminta estyy. On myös huomattava, että SPL ja sen jäsenyritykset ovat ainakin

helmikuusta 2023 lähtien oma-aloitteisesti tiedustelleet eri ministeriöistä direktiivin voimaansaattamiseen liittyvän lainsäädäntöhankkeen etenemisestä pyrkien siten edistämään sen etenemistä.

SPL katsoo, ettei kyseistä lakia voi säätää muutoin kuin perustuslain säätämisjärjestyksessä, mikäli tarvittavaa perintätoiminnan harjoittamista siirtymäaikana turvaavaa säännöstä ei lisätä lainsäädäntöön. Tämä johtuu siitä, että ilman siirtymäsäännöstä voimaan tuleva uusi lainsäädäntö olisi ristiriidassa perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden ja perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvatun omaisuuden suojan kannalta.

NPL-direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä ei ole ollut tarkoitus muuttaa perintätoiminnan kansallista sääntelyä ja valtiovarainministeriö on tuonut esiin, että perintätoimistojen toiminnan voidaan olettaa monilta osin vastaavan ehdotettuja vaatimuksia jo nykyisin. Näin ollen toiminnan jatkaminen nykyisen lainsäädännön mukaisella tavalla lupien hakemisen ja myöntämisen edellyttämän siirtymäajan ei pitäisi vaarantaa direktiivin tavoitteita ja markkinoiden toimintaa. Niiden yhteisöjen, jotka jo nyt harjoittavat luotonhallintatoimintoja kansallisen lainsäädännön mukaan, tulee voida jatkaa toimintaansa keskeytyksettä.

Joko säädettävään lakiin tai vaihtoehtoisesti Lakiin perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä tulisi siten lisätä säännös, jonka mukaan luotonhallintatoiminnan harjoittamiseen sovelletaan edelleen nykyistä perintätoimintaa koskevaa lainsäädäntöä enintään siihen päivään asti, jolloin toimilupa myönnetään, kuitenkin enintään x kuukautta eli sen ajan , jonka voidaan arvioida Finanssivalvonnalta kuluvan toimiluvan käsittelyyn ottaen lisäksi huomioon ajan, joka hakijoilla menee Finanssivalvonnan edellyttämän ja toistaiseksi julkaisemattoman dokumentaation hankkimiseen.

Suomen perimistoimistojen liitto ry (SPL) kokoaa yhteen 15 toimialan merkittävintä toimijaa, jotka hoitavat vuosittain 13 miljoonaa uutta perintätoimeksiantoa ja työllistävät noin 1 800 henkilöä Suomessa. Liiton tavoitteena on edistää nykyaikaista ja vastuullista perintää, joka huomioi sekä velkojien edut että heidän asiakkaidensa odotukset.

21.3.2025 Helsingissä

Suomen Perimistoimistojen Liitto r.y.

Laatinut:
SPL:n hallituksen puheenjohtaja Tero Kantelinen, Intrum Oy
SPL:n hallituksen jäsen VT Saara Loiste, PRA Suomi Oy
SPL:n hallituksen jäsen Marika Laakso, Riverty Finland Oy
SPL:n hallituksen jäsen VT Maija Karskela, Lowell Suomi Oy